

Doelen en voorbereiding

Dit project is voor de hoogste groepen van de basisscholen samengesteld door “De Gaostok” in samenwerking met de vrienden van de Aaltense synagoge.

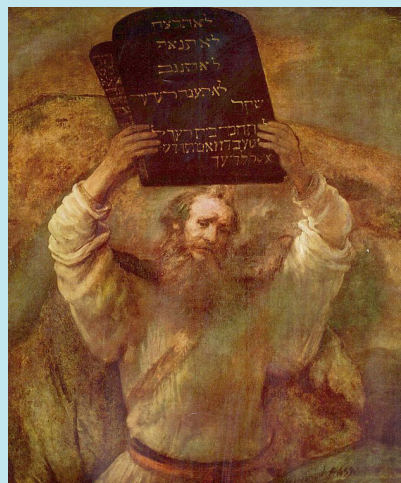
Doelen

Kinderen kennen de kern van de Joodse godsdienst en een aantal religieuze voorwerpen en bezoeken de Aaltense synagoge.

Vorbereiding

Het is goed als leerkracht ter oriëntatie eerst de pagina's 4 en 5 van het eenvoudige boekje “Mijn geloof, jodendom” te lezen. Het hierna volgende is een toelichting bij deze korte teksten.

De joodse religie behoort tot de zgn. monotheïstische godsdiensten, samen met de islam en het christendom. Dat wil zeggen: met erkent maar één God, schepper van hemel en aarde. Het boek, waarin **Jaweh** (God) zich openbaart in de geschiedenis van het Joodse volk, is de basis waarop het joodse religieuze leven geënt is. Christenen kennen het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Het laatste boek is echter specifiek christelijk. Het handelt over Jezus van Nazareth en zijn volgelingen.

Het eerste boek (Oude Testament) is het boek van het Joodse volk, waaruit ook Christenen lezen. Joden noemen het meestal **Tenach**.

De eerste vijf boeken van Mozes, waarin o.a. ook het verhaal van de uittocht uit de slavernij van Egypte (Exodus) zijn voor de joden zeer belangrijk. Het **uittochtverhaal** is een basisverhaal. De vijf boeken van Mozes staan ook centraal in de synagoge, opgeschreven op boekrollen, samen de **Thora** genoemd. Zij vormen het hart van de synagoge. In de synagoge brandt ook

altijd een lamp als teken van de aanwezigheid van Jahweh. Uit de Thora wordt staande op een verhoging (Bima) gelezen. Het Hebreeuwse schrift loopt van rechts naar links en het verhaal begint achterin. De woorden worden aangewezen met een **jad**, een aanwijzestokje dat aan het eind een handje heeft. De woorden van Jaweh op de rol worden zo met de vingers niet aangeraakt, want die woorden zijn heilig. Er zijn nogal wat Hebreeuwse woorden die ook in de Ne-

derlandse taal terecht gekomen zijn. “Jad” is daar een voorbeeld van. Indien u pagina 4 en 5 leest, krijgt u ook meer zicht op de kern van de joodse religie, op het lespakket in deze koffer en op de voorwerpen die een rol spelen in de eredienst en bij de huiselijke feesten.

Wij voegen het volgende toe aan de punten op pagina 4 en 5 van “Mijn geloof, jodendom”:

- **Bij pagina 6/7:** Een kleine uitvoering van de Thorarol zit in deze koffer. Het is goed het kernverhaal “Uittocht” nog eens te vertellen of voor te lezen (zie verder bij de lessuggesties)

- **Bij pagina 8/9:** U ziet op pagina 8 ook een kiddoesjbeker met onderzetter. Deze “zilveren” beker zit ook in de koffer, wordt gebruikt op de sabbat.

- **Bij pagina 12/13:** In de synagoge dragen de jongens en de mannen een keppeltje. Er zitten twee keppeltjes in de koffer. Bij het bezoek aan de synagoge dient u de jongens voor te bereiden op het dragen van een keppeltje. Deze zijn in de Aaltense synagoge aanwezig.

- **Bij pagina 14/15:** U ziet op pagina 14 en 15 een jongen met de jad de tekst aanwijzen. Een jad zit ook in de koffer.

- **Bij pagina 16/17:** Weer een voorbeeld hoe de Thora een belangrijke rol speelt. Een mezoeza (zonder tekst erin) zit in de koffer.

- **Bij pagina 18/19:** Een wezenlijk onderdeel van de joodse godsdienst is ook de zorg voor de medemens en de minstbedeelden. Kinderen leren van jongsaf aan over de Thora, waarin o.a. de leefregels, de feesten, de gebruiken en ze leren ook te delen met anderen.

- **Bij pagina 20/21:** Pesach (Pasen), met het verhaal van “Uittocht” uit Egypte staat centraal. Ook staan er dan matzes op tafel. Het zijn onge-desemde broden (broden zonder gist). Een teken dat de joden, die immers slaaf waren in Egypte, voor het vertrek geen tijd meer hadden om het brood te laten rijzen. Aan tafel op de avond van Pesach vraagt de jongste in het gezin: “Waarom

is deze avond anders dan andere avonden?” De vader vertelt dan het uittochtverhaal. In de koffer zijn een matzeschaal en twee pak matzes (indien u de leerlingen laat proeven, wilt u dan weer een pakje in deze koffer doen? Overal te koop.)

- **Bij pagina 22/23:** Kosjer betekent dat het voedsel zodanig bereid wordt dat dit voldoet aan de voorschriften, zoals die door Mozes gegeven zijn. Soms komen er speciale joodse slachters naar Aalten. In de slachterij bij het station slachten zij kosjer. Het kosjer vlees gaat ook naar andere landen.

- **Bij pagina 26/27:** Een Chanoeka-kandelartaarje zit ook in de koffer. Er is ook een joodse kalender bijgevoegd. Voorts is er een Israëllische vlag. Veel joden voelen zich verbonden met het volk Israël. Op de vlag staat de Davidsster. David was een herdersjongen die koning werd. Hij dichtte ook de psalmen. Zie het Oude Testament (Bijbelse verhalen voor kinderen, vanaf pag. 175). Te bedenken dat dit teken in geel op de kleding door de joden tijdens de Tweede Wereldoorlog gedragen moest worden.

